

POSTANOWIENIE

Dnia 5 marca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Sobutka

w sprawie z powództwa K.W.

przeciwko G. w J.

o przywrócenie do pracy i wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu
5 marca 2026 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej od postanowienia Sądu Okręgowego
w Rybniku z dnia 20 września 2024 r., sygn. akt IV Pa 100/24,

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

**II. zasądza od G.
w J. na rzecz K.W. kwotę 240,00 (dwieście czterdzieści) złotych,
wraz z ustawowymi odsetkami za czas po upływie tygodnia od
dnia doręczenia zobowiązanemu orzeczenia do dnia zapłaty -
tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w
postępowaniu kasacyjnym.**

DS

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 10 października 2019 r. (sygn. akt IV P 826/15), wydanym w sprawie z powództwa K.W., przeciwko G. w J., o przywrócenie do pracy i wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy, Sąd Rejonowy w Jastrzębiu-Zdroju w pkt 1 wyroku przywrócił powoda do pracy na dotychczasowym stanowisku

i miejscu pracy oraz z dotychczasowym wynagrodzeniem za pracę - na dotychczasowych warunkach pracy i płacy, a w pkt 2 wyroku zasądził od pozwanej, pod warunkiem podjęcia przez powoda w terminie 7 dni pracy od przywrócenia do niej, wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy, z wyłączeniem okresu pobierania przez powoda zasiłku chorobowego od 10 października 2015 r. do 17 marca 2016 r., pomniejszone o sumę wypłaconego powodowi zasiłku dla bezrobotnych w okresie od 24 maja 2016 r. do 23 maja 2017 r., tj. w kwocie stanowiącej sumę kwoty 293.204,47 zł brutto oraz iloczynu kwoty 6.745 zł brutto i liczby miesięcy, jakie upłyną do dnia uprawomocnienia się orzeczenia. Zaś w pkt 3 wyroku zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 360 zł, tj. sześciokrotności stawki minimalnej, jako zwrot kosztów zastępstwa procesowego w sprawie oraz 3.600,00 zł, jako zwrot poniesionej przez powoda opłaty od pozwu.

Sąd Okręgowy w Rybniku IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, wyrokiem z 9 maja 2024 r. (sygn. akt IV Pa 19/23), na skutek apelacji wywiedzionej przez pozwaną, oddalił apelację i zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 360 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, którym je zasądzono do dnia zapłaty, tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym oraz kasacyjnym.

Następnie, pozwana G. w J., 12 sierpnia 2024 r. wniosła o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Rybniku i zmianę zaskarżonego orzeczenia, poprzez oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych, wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od daty prawomocności orzeczenia do dnia zapłaty. W uzasadnieniu pozwana podniosła, że Sąd Okręgowy w Rybniku, w sprawie o sygn. akt IV Pa 19/23, wyrokiem z 9 maja 2024 r. oddalił apelację pozwanej. Natomiast pełnomocnik pozwanej - adw. M.M., nie otrzymał dostępu do Portalu Informacyjnego Sądu, przez co publikowane w Portalu pisma procesowe nie były mu doręczone zgodnie z przepisami. W konsekwencji pełnomocnik pozwanej został pozbawiony możliwości uzyskania informacji o terminie rozprawy odwoławczej, tym samym udziału w jej

toku, co pozbawiło możliwości prawidłowej reakcji w toczącym się postępowaniu. Skutkiem powyższego został wydany wyrok, w okolicznościach prowadzących do pozbawienia pozwanej możliwości obrony swoich spraw.

Na skutek skargi o wznowienie postępowania Sąd Okręgowy w Rybniku IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, postanowieniem z 20 września 2024 r. (sygn. akt IV Pa 100/24), w punkcie pierwszym rozstrzygnięcia oddalił skargę o wznowienie postępowania, a w punkcie drugim zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 240 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, którym je zasądzono do dnia zapłaty, tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w Rybniku, do Sądu Najwyższego wywiodła pozwana, zaskarżając judykat w całości, zarzucając:

- naruszenia przepisów postępowania, tj. art. 412 § 1 i § 2 k.p.c., które miały istotny wpływ na wynik postępowania, poprzez błędną ich wykładnię i wydanie, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym, postanowienia oddalającego skargę o wznowienie postępowania w sytuacji, w której merytoryczne rozpoznanie skargi wymaga od Sądu wydania wyroku,
- naruszenia przepisów postępowania, tj. art. 406 k.p.c. w zw. z art. 405 k.p.c. w zw. z art. 410 k.p.c. oraz art. 412 § 1 i § 2 k.p.c., które miały istotny wpływ na wynik postępowania, poprzez błędną ich wykładnię i wydanie orzeczenia po rozpoznaniu sprawy na posiedzeniu niejawnym w sytuacji, w której merytoryczne rozpoznanie skargi wymaga od Sądu przeprowadzenia rozprawy, nie zaś posiedzenia niejawnego, co z kolei prowadziło do pozbawienia strony możliwości działania i obrony swych praw;
- naruszenia przepisów postępowania, tj. art. 131^{1a} § 1 k.p.c., w zw. z art. 141 § 3 k.p.c. które miały istotny wpływ na wynik postępowania, poprzez błędną ich wykładnię i uznanie, że zamieszczenie wyroku w Portalu Informacyjnym Sądów Powszechnych wobec wielości pełnomocników w sposób uniemożliwiający odebranie wyroku przez jednego z pełnomocników jest zgodne z zasadami doręczania pism procesowych, a w konsekwencji wystarczające dla uznania, że pozwana nie była pozbawiona gwarancji procesowych.

Strona skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, wskazując, że w sprawie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, tj.:

- a) art. 412 § 1 i § 2 k.p.c. w zakresie dotyczącym interpretacji, czy skarga o wznowienie postępowania, rozpoznana merytorycznie przez Sąd, która nie podlegała odrzuceniu w trybie art. 410 k.p.c. może zostać oddalona postanowieniem w sytuacji, gdy rozpoznanie merytoryczne sprawy rozpoczętej wniesieniem skargi o wznowienie powinno skutkować wydaniem wyroku;
- b) art. 406 k.p.c. w zw. z art. 405 k.p.c. w zw. z art. 412 § 1 i § 2 k.p.c. w zakresie dotyczącym interpretacji, czy rozpoznanie merytoryczne skargi o wznowienie postępowania, w sytuacji w której nie została ona odrzucona w trybie art. 410 k.p.c., wymaga przeprowadzenia rozprawy w sytuacji, gdy skarga dotyczy orzeczenia wydanego po przeprowadzeniu rozprawy.
- c) art. 131^{1a} § 1 k.p.c., w zw. z art. 141 § 3 k.p.c. w kontekście braku wprowadzenia jednolitego systemu informatycznego, o którym mowa w art. 9 § 1¹ k.p.c. w sytuacji, gdy Sąd nie realizuje obowiązku doręczania pism procesowych za pośrednictwem Portalu Informacyjnego w sposób, który nie prowadzi do ograniczenia uprawnień uczestnika procesu.

W oparciu o podstawy kasacyjne, na podstawie art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. w związku z art. 398¹⁵ § 1 k.p.c., strona skarżąca wniosła o:

- 1. uchylenie zaskarżonego postanowienia Sądu Okręgowego w Rybniku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Rybniku;
- 2. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania kasacyjnego według norm przewidzianych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

Zdaniem skarżącej, na tle niniejszej sprawy wyłoniła się potrzeba dokonania wykładni przepisów prawa, które rodzą wątpliwości interpretacyjne, w zakresie dotyczącym rodzaju orzeczenia kończącego postępowanie. Jak wskazano w uzasadnieniu nie ulega wątpliwości, że kwestią kluczową w postępowaniu cywilnym jest orzeczenie, które to postępowanie kończy - wszakże wszczyna się

postępowanie w celu jego zakończenia i uzyskania orzeczenia. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, dotyczącego zarzutu naruszenia przepisów postępowania, w tym art. 412 § 1 i § 2 k.p.c., należy wskazać, że w procedurze wznowieniowej, zgodnie ww. przepisami, Sąd rozpoznaje sprawę na nowo w granicach podstawy wznowienia. Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd oddala skargę o wznowienie, bądź w przypadku uwzględnienia, zmienia, albo uchyla zaskarżone orzeczenie, a w razie potrzeby pozew odrzuca lub postępowanie umarza. Sposób konstrukcji przepisu wyraźnie stanowi, że Sąd badając merytorycznie zasadność skargi, powinien wydać w postępowaniu skargowym wyrok, a nie postanowienie. Sąd Okręgowy w Rybniku, oddalając skargę o wznowienie na posiedzeniu niejawnym, zdaniem pozwanej, dokonując rozstrzygnięcia w formie postanowienia, nie zastosował się do prawidłowej wykładni przepisów prawa procesowego.

Orzeczenie w formie postanowienia po rozpoznaniu skargi, jak miało to miejsce w przedmiotowej sprawie, skutkuje naruszeniem przepisów prawa procesowego, które nakładają na Sąd obowiązek wydania wyroku, a nie postanowienia, w celu zapewnienia pełnej kontroli i prawidłowego wykonania zasad procesu cywilnego.

W niniejszej sprawie zachodzi także potrzeba dokonania przez Sąd Najwyższy wykładni przepisów w zakresie obowiązku przeprowadzenia rozprawy w postępowaniu dotyczącym wznowienia postępowania, gdyż kwestia ta nie została jednoznacznie uregulowana w obowiązujących przepisach, co prowadzi do rozbieżności w ich stosowaniu. W niniejszej sprawie Sąd Okręgowy w Rybniku rozpoznał skargę o wznowienie postępowania na posiedzeniu niejawnym, mimo że wyrok Sądu Rejonowego w Jastrzębiu-Zdroju, którego dotyczyła skarga, został wydany po przeprowadzeniu rozprawy. Takie działanie narusza fundamentalne zasady rzetelnego postępowania oraz prawa stron do sprawiedliwego procesu, ponieważ nie uwzględnia charakteru skargi o wznowienie jako środka nadzwyczajnego, który wymaga szczególnej dbałości o proceduralną poprawność i ochronę praw stron.

W zakresie potrzeby dokonania wykładni przepisów prawa, tj. art. 131^{1a} § 1 k.p.c., w zw. z art. 141 § 3 k.p.c, pozwana wskazuje na *ratio legis* tego przepisu. W uzasadnieniu skargi o wznowienie postępowania podniesiono, że art. 131^{1a} k.p.c. ma charakter epizodyczny. Ustawodawca w zdaniu pierwszym § 1 wyraźnie łączy doręczenia elektroniczne za pośrednictwem Portalu Informacyjnego z sytuacją braku wdrożenia jednego systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe, o którym mówi art. 9 § 1¹ k.p.c. Oznacza to, że obecnie obowiązująca regulacja jest jedynie rozwiązaniem tymczasowym, które ma obowiązywać do czasu wprowadzenia systemu integrującego dotychczasowe rozwiązania. Obecne przepisy nie precyzują jednoznacznie zależności między doręczeniem za pośrednictwem Portalu Informacyjnego a sytuacją, w której strona ma więcej niż jednego pełnomocnika, o czym mówi art. 141 § 3 k.p.c. W tej sytuacji, obowiązująca regulacja nie jest wystarczająca, a jej pełna realizacja będzie możliwa dopiero po wdrożeniu systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 9 § 1¹ k.p.c.

Skutek braku dostępu do Portalu jest dla pozwanej oczywisty - pozwana była pozbawiona możliwości działania przez swojego pełnomocnika. Pełnomocnik pozwanej nie miał wiedzy, ani świadomości o tym, że w sprawie został wydany wyrok. Stąd też, w ocenie pozwanej zachodzi konieczność dokonania interpretacji skutków procesowych pominięcia jednego z pełnomocników w dostępie do Portalu, w stosunku do gwarancji postępowania cywilnego.

W odpowiedzi na wywiedzioną skargę kasacyjną powód wniósł o oddalenie skargi kasacyjnej w całości, odrzucenie skargi kasacyjnej z uwagi na fakt, że wniosek o rozpoznanie skargi nie jest zawarty w odrębnym dokumencie a jedynie w treści skargi i obciążenie strony pozwanej kosztami postępowania przed Sądem Najwyższym, w tym kosztami zastępstwa procesowego strony powodowej przed Sądem Najwyższym wg norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna wywiedziona w niniejszej sprawie nie kwalifikuje się do przyjęcia i dalszego merytorycznego rozpoznania.

Na wstępie przypomnienia wymaga, że skarga kasacyjna podlega badaniu (na etapie przedsądu) w zakresie spełnienia przez nią warunków formalnych. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, czyli tak zwanego przedsądu, ustawodawca zagwarantował, że skarga kasacyjna, jako nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie realizować funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek, wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. do czterech ma, w konsekwencji, zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo będzie uzasadnione jedynie w tych przypadkach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej jednostkowej sprawie. Ostatecznie, nie w każdej sprawie, nawet takiej, w której prawomocne orzeczenie zostało wydane w warunkach błędu w subsumpcji, czy też wyniku wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. W przeciwnym bowiem razie Sąd Najwyższy stałby się, wbrew obowiązującym przepisom, sądem trzeciej instancji, a jego zadaniem nie jest przecież dokonywanie korekty ewentualnych błędów w zakresie stosowania, czy też wykładni prawa, w każdej indywidualnej sprawie.

Formułując wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania strona skarżąca wskazała, że na tle niniejszej sprawy wyłoniła się potrzeba dokonania wykładni przepisów prawa, które rodzą wątpliwości interpretacyjne, w zakresie dotyczącym rodzaju orzeczenia kończącego postępowanie (art. 131^{1a} § 1 k.p.c., w zw. z art. 141 § 3 k.p.c.) – przywołano więc przesłankę przedsądu określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Należy przypomnieć, że odwołanie się do potrzeby wykładni przepisów prawnych, budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis

prawa, mimo iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni, albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie, w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, Legalis nr 127030; z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, Legalis nr 2701754 i z 9 września 2022 r., I CSK 1494/22, Legalis nr 2741242). Stronę skarżącą obciąża obowiązek przedstawienia odrębnej i pogłębionej argumentacji prawnej, wskazującej na zaistnienie powołanej okoliczności, uzasadniającej przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, zawierającej szczegółowy opis tego, na czym polegają poważne wątpliwości interpretacyjne (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09, LEX nr 570112 i z 29 września 2022 r. I CSK 3496/22, Legalis nr 2790349). Powołanie się na przyczynę kasacyjną przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania przez stronę skarżącą, że chodzi o wykładnię przepisów prawa, których treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub, że istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej wykładni, podania, w drodze stosownego jurydycznego wywodu, na czym owe wątpliwości polegają, a także że mają one poważny oraz rzeczywisty charakter i ich rozstrzygnięcie wiąże się z rozpatrywaną sprawą i jest istotne z punktu widzenia wyniku postępowania oraz publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej.

Strona skarżąca nie wykazała istnienia wskazywanej przez siebie przesłanki przedsądu – w rozumieniu przepisów art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Powołując się na istnienie wątpliwości co do wykładni przywołanych przepisów nie przywołała w ogóle żadnych poglądów doktryny, ani orzeczeń sądowych, które by takie wątpliwości uprawdopodobniały.

Skarga o wznowienie postępowania zmierza do zmiany albo uchYLENIA prawomocnego orzeczenia. Taki jest cel tej instytucji. W doktrynie przyjmuje się, że postępowanie ze skargi o wznowienie obejmuje trzy etapy: pierwszy to badanie dopuszczalności skargi, drugi - badanie dopuszczalności wznowienia (*iudicium rescindens*) i trzeci - ponowne rozpoznanie sprawy (*iudicium rescissorium*) – tak w piśmiennictwie (K. Weitz, w: J. Gudowski (red.), System Prawa Procesowego Cywilnego, t. III, cz. 2, s. 1139).

W orzecznictwie i doktrynie dominuje pogląd, że w wypadku braku podstaw do zwrotu lub odrzucenia skargi, konieczne jest wyznaczenie rozprawy, gdyż zasadność skargi o wznowienie postępowania może być oceniona wyłącznie na rozprawie (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 sierpnia 2007 r., III UZ 9/07, Legalis nr 111283; postanowienie Sądu Najwyższego z 13 kwietnia 2011 r., V CZ 12/11, Legalis nr 385052; D. Zawistowski, w: Dolecki, Wiśniewski, Komentarz KPC, t. 1, uw. Nr 1 do art. 412). Pogląd ten ukształtował się jednak na gruncie art. 410 § 1 k.p.c. - w brzmieniu obowiązującym do 5 lutego 2015 r. Obecnie przepis ten w żaden sposób nie przesądza o konieczności wyznaczenia rozprawy w każdym wypadku, wobec braku przesłanek do odrzucenia skargi. Ponieważ zatem, *de lege lata*, zagadnienie to nie jest wyraźnie uregulowana w przepisach o wznowieniu, na podstawie art. 406 w zw. z art. 405 k.p.c. należy w tym zakresie zastosować odpowiednio reguły obowiązujące w postępowaniu przed sądem tej instancji, względnie tego rzędu, który jest właściwy do wznowienia postępowania (zob. P. Rylski, A. Olaś (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, wyd. 4, 2025).

Wyznaczenie przez sąd rozprawy na etapie badania dopuszczalności wznowienia postępowania jest zatem konieczne wówczas, gdy wedle właściwych przepisów zaskarżone skargą orzeczenie mogło być wydane jedynie po przeprowadzeniu rozprawy. Nie ma natomiast konieczności przeprowadzenia rozprawy, jeżeli orzeczenie to mogło być wydane bez przeprowadzenia rozprawy, w tym na posiedzeniu niejawnym. Rozstrzygnięcie w przedmiocie dopuszczalności wznowienia postępowania na posiedzeniu niejawnym jest zatem możliwe w szczególności wówczas, gdy skarga oparta jest na nieważnościowej podstawie wznowienia, a sądem właściwym do wznowienia postępowania jest sąd drugiej instancji (art. 374 w zw. z art. 406 i 405 k.p.c.; zob. P. Rylski, A. Olaś (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, wyd. 4, 2025).

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, orzekając o kosztach postępowania kasacyjnego zgodnie z art. 108 § 1, art. 98 § 1, 1¹ k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c. w związku z § 10 ust. 4 pkt 2 w związku z § 9 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie

opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz.U. 2026 r., poz. 118).

DS.

[SOP]